

Konferencja *Wychowanie do życia w rodzinie: wyzwania*
– szanse – zagrożenia, Zakład Katechetyki i Pedagogiki Religii,
Uniwersytet Mikołaja Kopernika w Toruniu, 31 marca 2011

Gościem specjalnym spotkania była dr Wanda Półtawska (Uniwersytet Papieski Jana Pawła II, Kraków). W pierwszej części swojego wystąpienia, zatytułowanej „Genealogia Divina Jana Pawła II” podkreśliła zasadniczą ideę wychowania do życia w rodzinie. Jest to prawda o pochodzeniu człowieka od Boga. Bóg jest Stwórcą człowieka, także Dawcą płciowości, seksualności i płodności, jest jednocześnie podstawowym i ostatecznym punktem odniesienia dla ludzkich planów i działań. Zapomnienie o tej prawdzie lub odrzucenie jej wprowadza nieporządek w życie człowieka, także w jego relacje małżeńskie i rodzinne. W. Półtawska podkreśliła, że pierwszeństwo Boga jako Stwórcy było ideą wciąż przypominaną przez Jana Pawła II – zarówno w czasie jego pontyfikatu, jak i wcześniej, w okresie posługi w Kościele krakowskim.

Druga część wystąpienia W. Półtawskiej była zatytułowana „Eros et iuventus! Współpraca środowisk wychowawczych”. Gość podkreślił, że pierwszym celem wychowania młodych jest umiejętność życia w przyjaźni i dojrzałej miłości. Dojrzałość w tej sferze pozwala odkryć powołanie dane przez Boga i odpowiedzialnie je podjąć. Wychowanie zaś opiera się przede wszystkim na świadectwie danym przez członków rodziny wychowanek. Istotne jest także uświadomienie sobie przez wszystkich – wychowujących i wychowywanych – prawdy o Bożym ojcostwie wobec każdego człowieka.

Na wstępie swojego wykładu zatytułowanego „Wychowanie seksualne jako narzędzie ateizacji” prof. dr hab. Aleksander Nalaskowski (Uniwersytet Mikołaja Kopernika, Toruń) podkreślił, że w dialogu społecznym, a także w wychowaniu i kształceniu nie można mówić o „bezideowości”. Postulowany przez wielu pedagogów, pracowników mediów czy działaczy społecznych brak ideowości, neutralność ideowa, jest ideowością ukrytą. W praktyce wychowania, również wychowania do życia w rodzinie, w bezideowości kryje się ateizm, a także myślenie konsumpcjonistyczne czy hedonistyczne. Edukacja seksualna – bo trudno w tej sytuacji mówić o wychowaniu – staje się narzędziem usuwania myślenia religijnego i negowania Dekalogu.

Ks. dr Jacek Meller (Gdańskie Seminarium Duchowne) zauważył, że często jako odpowiedź na kryzys rodziny i problemy społeczne z nim związane, wskazywane jest wprowadzenie do programu szkolnego odpowiednich treści.

Zapoznanie się z nimi ma przygotować młodych ludzi do odpowiedzialnego podejmowania działań związanych z seksualnością czy wyborem życiowego partnera. Żywy jest jednak spór o to, jaki charakter ma mieć ów przekaz; zasadnicze stanowiska określić można jako „edukacja seksualna” i „wychowanie do życia w rodzinie”. Ze względu na naturę związku, jakim jest małżeństwo i rodzina, drugi model należy uznać za właściwy. Zarówno małżeństwo, jak i rodzina, są wspólnotami osób opartymi na darze składanym osobie przez osobę, darze całościowym i wyłącznym. Aby być zdolnym do złożenia takiego daru i zbudowania trwałej relacji nie wystarczy posiadać wiedzę dotyczącą seksualności, ale przede wszystkim być uformowanym, wychowanym do realizacji moralnego ideału. Ideał ten jest osobowym wzorcem, który prezentować można zarówno w teorii, wskazując poszczególne składające się nań wartości, jak i poprzez świadectwo konkretnych osób realizujących w swoim życiu uznawane wzorce.

Mgr Alina Strzałkowska z Centrum Edukacji Nauczycieli w Gdańsku w referacie „Lekcje wychowania do życia w rodzinie: wyzwaniem, szansą czy zagrożeniem?” przedstawiła wyniki badań wskazujące na pozytywne efekty prowadzonych zajęć wychowania do życia w rodzinie (np. wzrost uznania wartości trwałego małżeństwa, chęć przygotowania się do rozwiązywania sytuacji konfliktowych w związku, wzrost uznania wartości abstynencji seksualnej). Wskazała jednocześnie, że pozytywne zmiany można obserwować jedynie wtedy, gdy program zajęć jest prawidłowo i w pełni realizowany. Niestety, zdarzają się sytuacje nierealizowania wytycznych programowych; na rynku pojawiają się także podręczniki, których treść niezgodna jest z tymi wytycznymi. Sytuacja ta jest niepokojąca tym bardziej, że nie spotyka się z właściwą reakcją władz oświatowych.

Spotkanie zakończyła mgr Iwona Stanisławska dzieląc się „Szkolnym doświadczeniem WDŻ w pracy z młodzieżą”. Mówiła o radościach i trudnościach pracy z młodzieżą pochodzącą z różnych środowisk, o problemach wychowawczych płynących z częstego braku świadectwa życia rodzinnego i złych doświadczeń wyniesionych z domu. Jednak pytania stawiane przez uczniów świadczą, że problematyka poruszana w czasie zajęć jest dla nich ważna, że potrzebują zarówno wiedzy, jak i przykładu płynącego od dorosłych.

Organizatorzy nie planują publikacji prezentowanych podczas konferencji wystąpień.

ks. Jacek Meller

Gdańskie Seminarium Duchowne